

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndc/14/2024
Identifikačné číslo spisu:	1223204279
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1223204279.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa - osoby povinnej platiť výživné A., narodeného U., proti plnoletej osobe - osobe oprávnenej na výživné M., narodenému U., o zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 13Pc/26/2023, o návrhu na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľa na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 13Pc/26/2023 Mestskému súdu Bratislava II n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu navrhovateľa na prikázanie veci (č. l. 92) Mestskému súdu Bratislava II z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). V návrhu žiadal o prikázanie veci vzhľadom k jeho zdravotnému stavu, s poukazom na čl. 6 ods. 2 CSP a sociálne postavenie a hlavne z dôvodu jeho práva v zmysle čl. 13 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. Poukázal na dôvody uvedené v uznesení najvyššieho súdu z 29. júna 2021 sp. zn. 4Ndc/11/2021, v ktorom najvyšší súd vyhovel jeho návrhu na prikázanie v inom súdnom konaní. Od tohto rozhodnutia sa jeho zdravotný stav zhoršil a dostavenie na súd do Prievidze by mohlo spôsobiť zhoršenie jeho zdravotného stavu. Uviedol, že je invalid, ktorý máva silné bolesti, závraty, užíva analgetiká, NSA, opiáty, atď. a má iné lekárske podložené diagnózy.

2. Osoba oprávnená na výživné (ďalej aj „dieťa“) nesúhlasí s návrhom na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II (vyjadrenie č. l. 101). Vzhľadom na to, že je lekár, je vo verejnom záujme, aby svoj čas namiesto cestovania do Bratislavy venoval pacientom a vzdelávaniu. Navrhovateľ pri cestovaní má možnosť využiť sociálnu dopravnú službu.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 39 ods. 2 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

5. Podľa § 39 ods. 3 CSP o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má vec prikázať.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Prievidza a Mestskému súdu Bratislava II príslušný na rozhodnutie o prikázaní sporu inému súdu podľa § 39 ods. 3 CSP, vec prejednal a dospel k záveru, že návrhu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

7. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

8. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania.

9. Dôvody uvádzané navrhovateľom (zdravotný stav a zlá finančná situácia) nezodpovedajú kritériám, ktoré by bolo možné relevantne zohľadniť pri prelomení práva účastníkov na zákonného sudcu a uvažovaní o prikázaní sporu (veci) inému súdu. Navrhovateľ tiež poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 29. júna 2021 sp. zn. 4Ndc/11/2021, ktoré sa týka iného konania (o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode), a preto v tejto veci (o zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu) nie je ním súd viazaný. Pre úplnosť možno uviesť, že tu existuje aj rozhodnutie (vydané vo veci o určenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa), ktorým nebolo obdobnej žiadosti navrhovateľa o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti vyhovieť (1Ndc/6/2021). Avšak ani takým rozhodnutím nie je súd v tejto veci viazaný. Nepriaznivé zdravotné dôvody znemožňujúce účasť na akomkoľvek súdnom prejednaní veci nepredstavujú charakter takej výnimčnosti, aby boli samé osebe dôvodom pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti. Najvyšší súd konštatuje, že medzi zdravotným postihnutím navrhovateľa a hospodárnosťou, či rýchlosťou konania navrhovateľ nedeklaroval existenciu žiadnej takej príčinnej súvislosti, ktorá by zakladala splnenie zákonných podmienok pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Navyše s takým návrhom druhý z účastníkov konania výslovne nesúhlasí. Problémy (zdravotné, sociálne, finančné nevynímajúc) súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a sami osebe neodôvodňujú prikázanie sporu (veci) inému súdu. Strana (účastník) má totiž právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (účastník) (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Najvyšší súd taktiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP). Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie nezistil také konkrétne okolnosti, ktoré by odôvodňovali premisu o hospodárnejšom alebo efektívnejšom prerokovaní veci Mestským súdom Bratislava II. Z návrhu nevyplýva priama príčinná súvislosť medzi zdravotným postihnutím navrhovateľa a jeho prípadnou nemožnosťou na účinný prístup

k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými.

10. Vzhľadom na to, že najvyšší súd v danom prípade splnenie podmienok pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP nezistil, návrhu účastníka preto nemohol vyhovieť.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.